

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **H. S.**, nar. X
st. přísl. X,
t. č. bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne ze dne 7. 8. 2018, č. j. OAM-449/ZA-ZA11-ZA17-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2018, č. j. OAM-449/ZA-ZA11-ZA17-2018, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou ze dne 11. 9. 2018 domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl
tak,

že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce podal dne 25. 5. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále též „ČR“). Z údajů poskytnutých k žádosti a pohovoru ze dne 31. 5. 2018 a doplňujícího pohovoru ze dne 17. 7. 2018 vyplývají následující skutečnosti.
3. Žalobce pochází z města Mersin na východě Turecka, kde má jeho otec třípatrový dům, jinde se žít nikdy nepokusil. Cestovní pas nikdy nevlastnil, protože na něj byl vyvíjen tlak. Je kurdského etnika a alevitského vyznání, je sympatizantem strany HDP. Z hlediska osobního stavu je svobodný a bezdětný. Povoláním je truhlář. Do ČR přicestoval nelegálně přes Řecko a Itálii, směřoval za svým strýcem a známými. K důvodům podání žádosti sdělil, že jde o důvody politické. V místě, kde žil, jsou sami Kurdové – Alevité, na které se násilně zaměřuje vojenská policie a stát. Dále popsal v množném čísle, jaká příkoří se jim děla. Byli například předvedeni násilím na policejní stanici, kde byli vyslýcháni a mučeni. Dále popsal vyslýchání a vláčení Kurdů za vozidly policie poté, co odmítli policii udát informace o lidech aktivních v kurdských politických stranách. Policií byl v Turecku několikrát zadržen, na policejní stanici pak bit a následně vyhozen na ulici. Nedávno také zmizeli dva žalobcovi kamarádi, domnívá se, že byli zabiti policií. Žalobce si jednou zašel k doktorovi pro lékařskou zprávu o tom, že byl zbit lokální policií, načež jej doktor nechal nemocniční ochrankou vyvést. Policie byla na žalobce zasednuta, protože někteří členové jeho rodiny byli v PKK a zemřeli při bojích se státem. Jako Alevita byl nucen svým zaměstnavatelem islámského vyznání se v pátek chodit modlit do mešity. Na povinnou vojenskou službu v Turecku nechce nastoupit a čtyři roky se před ní ukrývá. Vlast opustil nelegálně, protože se bál po nedávném zmizení dvou jeho kamarádů, kteří byli naposledy spatřeni, jak je odvádí policie. Žalobce následně doložil žalovanému úmrtní listy předků, kteří bojovali za PKK – jeho strýce.
4. Dle žalovaného bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce jsou problémy ohledně kurdské etnicity, alevitského vyznání a odmítání nastoupit na povinnou základní vojenskou službu.
5. Žalovaný při posouzení žádosti žalobce vycházel především z jeho výpovědí, jím doložených materiálů a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Turecku. Konkrétně vycházel ze Zprávy Freedom House, Turecko 2018 z 22. 2. 2018, Informace irského Dokumentárního centra pro uprchlíky, Turecko Kurdové, leden 2018, z 20. 3. 2018, Informace irského Dokumentárního centra pro uprchlíky, Turecko Alevité, leden 2018 z 20. 3. 2018, Informace OAMP, Turecko – Kurdové, květen 2018, z 9. 5. 2018, Zprávy ARC, Přehled situace v Turecku, listopad 2017 ze dne 16. 4. 2018, Informace Kanadské rady pro migraci a uprchlíky – Turecko, vojenská služba, leden 2017 z 16. 3. 2017.

6. Žalovaný vyhodnotil příběh žalobce z hlediska možného pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu jako irelevantní. Politická strana HDP je v Turecku legální politickou silou se zastoupením v parlamentu a všech patrech tamní politiky. Obtížím čelí toliko vysocí představitelé této strany a veřejně známé osoby. Ke sdělení žalobce, že měl být vyslýchán a bit policií pro věci, které o této straně musí být notoricky veřejně známé (představitelé, doby akcí aj.), může se jednat o dílčí lapsus policie, ale ne o pronásledování člověka, který je co do své politické aktivity i života neexponovanou osobou.
7. Žalovaný rovněž nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. V případě obtíží na východě Turecka by bylo adekvátnějším řešením takové situace přemístění se na jiné místo v Turecku, nežli ilegální cesta do ČR. Výpověď žalobce je chabá, přičemž žalobce není schopen přiměřeně osvětlit fakt, proč vycestoval z Turecka ilegálně. O postavení Kurdů a Alevitů v Turecku je žalovaný bohatě spraven a ví, že přes dílčí lapsusy není situace těchto skupin v Turecku vygradována do podoby pronásledování a vážné újmy. Může dojít k sociální animozitě, jde ale o situační okolnosti, které vyplynou ze sociální interakce, nikoliv z nastavení systému. Žalobce proti nim má aktivně vystupovat nebo je řešit přesídlením na jiná místa jeho vlasti (města Kony, Izmir, Adana, Bursa, Istanbul, Ankara). To ale v chování žalobce absentuje a namísto toho se cíleně přesídlí do jemu naprosto neznámého státu.
8. Z informací nijak nevystupuje, že by příkoří, která Kurdové v Turecku zažívali, dosahovala míry intenzity azylového pronásledování a tato situace se radikálně neproměnila ani po pokusu o údajný vojenský puč v červnu 2016. Pokud se Kurd dostane do lokálního konfliktu skrze jeho etnicitu v některé části Turecka, má možnost se tomuto konfliktu vyhnout přestěhováním se do jiné části země.
9. Žalovaný se dále zabýval snahou žalobce vyhnout se povinné základní vojenské službě ve vlasti. Snaha vyhnout se nástupu do armády na povinnou základní vojenskou službu není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, zejména pokud se povinnost týká obecně obyvatel dané země. Branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností.
10. Žalobce dle žalovaného rovněž nesplňoval důvody k udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.
11. Při posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu vzal žalovaný v úvahu, že je žalobce dospělou, plně svéprávnou a praceschopnou osobou, která se dokáže postarat sama o sebe a vydělat si na své živobytí prací, proto u žalobce neshledal zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu.
12. K důvodům pro udělení doplňkové ochrany žalovaný uvedl, že nenalezl žádné skutečnosti, na základě nichž by žalobci mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, který je v Turecku zcela zrušen od roku 2004. Podle žalovaného v Turecku může docházet k sociálním animozitám či problémům stran kurdského etnika či Alevitů a jejich zaměstnávání, ale zcela jistě nejde o paušálně vygradovanou situaci do

míry hrozby vážné újmy. Žalovaný zopakoval svou úvahu o možnostech využití prostředků ochrany, které skýtá turecký právní řád.

13. K obavě žalobce z povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války žalovaný zopakoval, že existence této občanské povinnosti v jednotlivých státech a tresty za její nevykonání uznávají za legitimní rovněž mezinárodní úmluvy. Branná povinnost existuje v mnoha zemích, i těch nejvyspělejších, následné povolání k vykonání vojenské služby nemůže být samo o sobě kategorizováno jako perzekuce či nelidské nebo ponižující zacházení a trestání. Z výpovědi žalobce nevyplynulo nic, z čeho by bylo možné učinit závěr, že by měl pro žalobce výkon vojenské služby představovat vážnou újmu.
14. Dále se žalovaný zabýval tím, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. K tomu žalovaný uvedl, že ve východních oblastech Turecka, zejména v oblastech v blízkosti hranice se Syrskou arabskou republikou existuje stav zvýšeného napětí, přičemž odkázal na zprávy z období listopadu 2017 až června 2018. Ve většině oblastí Turecka je ale situace bezpečnostně stabilní (např. metropole Izmir, Antalya, Istanbul, Ankara, Bursa...). Pokud měl žalobce problémy v místě bydliště, mohl se v rámci své vlasti přestěhovat na jakékoliv místo bezpečnostně stabilní. Žalobce je schopen se aktivně postarat sám o sebe, zbylé části Turecka jsou pro něho volně dostupné a nehrozí mu navrácení do bezpečnostně problematické oblasti. Žalovaný proto dospěl k závěru, že žalobce nesplnil zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu.
15. Žalovaný posléze neshledal, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce, proto žalobci doplňkovou ochranu dle ustanovení § 14b zákona o azylu neudělil.
16. Z uvedených důvodů žalovaný neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem, a proto žádost zamítl.

II. Žaloba

17. V žalobě žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný zcela nedostatečným způsobem posoudil důvody podání žádosti žalobce, a to jak jednotlivě, tak ve svém souhrnu. Ke svému minulému pronásledování žalobce uvedl, že byl před svým odchodem z Turecka sympatizantem politické strany HDP, byl několikrát zadržen policií a následně na policejní stanici vystaven fyzickým útokům, v nedávné době zmizeli dva jeho kamarádi, jeho příbuzní bojovali a zemřeli za organizaci PKK a žalobce odmítá nastoupit na povinnou vojenskou službu. Žalovaný důvody žádosti zcela nepatřičným způsobem bagatelizoval a nepovažoval je za dostatečně azylově relevantní, přičemž nezohlednil individuální okolnosti případu žalobce. Žalobce měl proto za to, že žalovaný pochybil, když řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu.

18. Žalobce poukázal na ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice (tzn. definici pojmu pronásledování) a uvedl, že nezákonné zadržení žalobce ze strany policie a použití fyzického násilí lze nepochybně označit za akt pronásledování, nikoliv pouze za „dílní lapsus policie“, jak dovodil žalovaný. V tomto ohledu poté žalobce poukázal na čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice. Bylo povinností žalovaného náležitě zohlednit tvrzení žalobce o jeho zadržení a bití na policejní stanici ve vztahu k existenci odůvodněné obavy z pronásledování, což však neučinil, v důsledku čehož porušil svou povinnost přihlédnout ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo. Žalovaný výpověď žalobce neoznačil za nepravdivou a ani neuvádí konkrétní okolnosti, jak by bylo možno k takovému závěru dojít. K tomu odkázal také na zprávu US Department of State z března 2017, podle níž jsou antiteroristické zákony hodně využívány proti Kurdům.
19. Žalobce rovněž prezentoval své obavy z toho, že by mohl být považován za sympatizanta či člena strany PKK. Skutečnost, že rodinní příslušníci žalobce byli členy strany PKK, jednoznačně může být azylově relevantní, neboť samotnému žalobci může být tureckými složkami přisuzováno členství v této teroristické organizaci. K obecné situaci Kurdů v Turecku žalobce uvedl, že tato je komplikovanější, neboť na Kurdy je často nahlíženo jako na teroristy a jejím často přisuzováno politické přesvědčení a sympatie se stranou PKK. Žalovaný tuto situaci nepřiměřeně zjednodušil, pokud poukázal na participaci Kurdů ve státní správě. Prezident Erdogan se snaží právě v důsledku pokusu o převrat zbavit Kurdů působících ve státních strukturách.
20. K možnosti využití vnitřního přesídlení žalobce uvedl, že možnost vnitřního přesídlení připadá do úvahy v případě, kdy původcem pronásledování jsou nestátní subjekty, nikoliv státní orgány, jak tomu bylo v případě žalobce (viz k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008). Napadené rozhodnutí se nezabývá žádnými z uvedených kritérií, tedy reálností, přiměřeností, rozumností a smysluplností řešení situace žalobce spočívající ve vnitřním přesídlení na jiné místo v Turecku. Žalovaný pouze obecně konstatuje, že žalobce mohl tuto možnost využít. Takový způsob hodnocení jedné z podmínek pro udělení mezinárodní ochrany nelze považovat za přezkoumatelný. Nad rámec žalobce poznamenal, že způsob, jakým vycestoval ze země původu, není jakkoli relevantní pro posouzení naplnění podmínek pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany a úvahy žalovaného týkající se nelegální cesty žalobce do ČR by v rozhodnutí neměly mít své místo.
21. Dle žalobce rovněž svědčilo obecné a paušalizující hodnocení žalovaného stran odmítání žalobce nastoupit na vojenskou službu o tom, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav ve vztahu k možnému udělení mezinárodní ochrany z důvodu vyhýbání se vojenské služby. Žalobce souhlasil, že povolání do armády ještě samo o sobě nepředstavuje relevantní důvod pro udělení mezinárodní ochrany, nicméně v určitých případech tomu tak být může (k tomu odkázal např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, sp. zn. 5 Azs 18/2008). Žalovaný se měl obavou žalobce mnohem podrobněji zabývat

a posoudit jednat otázku, jaký trest by žalobci mohl v případě nenastoupení do armády hrozit a zda tento trest není nepřiměřený, jakož i otázku, zda by případný výkon vojenské služby nemohl zahrnovat podílení se na páčání válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti. V jihovýchodních částech území Turecka v blízkosti hranice se Sýrií v současné době dochází k ozbrojeným střetům mezi tureckou armádou a kurdskými milicemi. Pokud by byl žalobce povolán do bojů, byl by tak fakticky nucen bojovat proti lidem vlastní národnosti, kteří bojují za autonomii žalobcova státu (Kurdistan), který není oficiálně uznáván. Ačkoliv tedy obecná branná povinnost dopadá nediskriminačním způsobem na veškeré bojeschopné obyvatelstvo, v případě žalobce jakožto osoby kurdské národnosti, má povolání do armády zcela jiný rozměr a může u něj vyvolávat zcela legitimní odpor vůči povinnosti bojovat proti „svým lidem“. Turecko však dle dostupných informací neumožňuje odmítnout výkon vojenské služby z důvodu výhrady svědomí. Pokud jde o výhradu svědomí ve vztahu k výkonu vojenské služby, Evropský soud pro lidská práva ve věci Savda proti Turecku shledal porušení čl. 3,

čl. 9 a čl. 6 odst. 1, přičemž opakovaně zdůraznil, že platný systém vojenské služby v Turecku nepovoluje žádné výjimky z výkonu vojenské služby na základě svědomí a může vyústit v přísné a opakované trestní sankce, uložené těm, kteří odmítli službu nastoupit. Žalobce dále odkázal na zprávu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva z března 2018, dokumentující případy porušování lidských práv příslušníky turecké armády.

22. Žalobce poukázal na to, že bylo rozhodnuto o znovuzavedení monitorovacího procesu Turecka v důsledku nedodržování lidských práv, a to až do doby, než bude problém vyřešen uspokojivým způsobem (srov. prohlášení o dočasném odstoupení od některých závazků vyplývajících z Evropské úmluvy o lidských právech a některých článků Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). V rámci bojů na jihovýchodě země jsou dokumentovány případy, kdy dochází ze strany příslušníků turecké armády k závažnému porušování lidských práv civilního obyvatelstva náležícího ke kurdské menšině. Pro žalobce je tak celkově neslučitelné s jeho morálním přesvědčením se takových bojů účastnit. Žalobci tak hrozí potrestání za dezerci, jež zahrnuje potrestání za implicitní sympatie vůči kurdským separatistům. Neochota žalobce nastoupit do turecké armády a jeho uprchnutí do zahraničí by mohlo být po jeho návratu vnímáno jako projev politického názoru – sympatií ke kurdským separatistům a straně PKK. Žalovaný měl proto žádost žalobce posuzovat i ve světle prisuzovaného politického názoru. Žalobce zdůraznil, že podmínky trestání dezerce nebyly žalovaným blíže zkoumány, když si žalovaný v tomto směru neobstaral žádné relevantní informace.
23. S ohledem na výše uvedené proto žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

24. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 17. 10. 2018 považoval žalobu za nedůvodnou a účelovou. Žalobce pouze opakuje či shrnuje, co říkal u pohovorů, případně svá tvrzení upřesňuje podle toho, jaké konkrétní nesrovnalosti správní orgán našel a v napadeném rozhodnutí zdůvodnil, případně svá tvrzení umocňuje ve snaze připsat jim požadovaný

azylový význam. Podaná žaloba je vystavěna na dezinterpretaci závěrů učiněných žalovaným v napadeném rozhodnutí.

25. K obavě žalobce z nástupu do armády žalovaný konstatoval, že se danou otázkou správní orgán poměrně podrobně zabýval, když dospěl k závěru, že snaha vyhnout se nástupu do armády na povinnou základní vojenskou službu není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, zejména pokud se povinnost týká obecně obyvatel dané země, a to bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženské vyznání či politické přesvědčení, tedy v tom smyslu, že není adresně nasměrována na určitou skupinu obyvatelstva ze strany státních orgánů. Žalobci bylo vysvětleno, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností. Správní orgán dále ze zpráv zjistil, že podmínky výkonu vojenské služby v Turecku jsou standardní a řídí se platnou legislativou. Osoby jsou k výkonu vojenské služby povolávány plošně na podkladě dosáhnutí potřebné věkové hranice a odpadnutí všech překážek, pro které byla služba odkládána, jako je například studium na vysoké škole.
26. K žalobní námitce o možnosti vnitřního přesídlení žalovaný sdělil, že nebyla návrhem řešení žalobcových potíží, pouze byla uvedena v kontextu přesídlení žalobce až do ČR jako snazší řešení. Proto žalovaný považoval obsáhlou polemiku v žalobě za nadbytečnou.
27. Žalovaný měl za to, že odůvodnění v logickém sledu a srozumitelně reagoval na zjištěné skutečnosti. Sdělení žalobce ve svém souhrnu nevedou v důsledku k předpokladům, jež by mohly být považovány za zdroj důvodných obav z pronásledování či vážné újmy. Důvody závěrů vyslovených správním orgánem jsou z odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně zřejmé. Doplnková ochrana nebyla žalobci udělena, neboť na základě individuálního posouzení případu žalovaný neshledal přítomnost opodstatněných obav ze skutečného nebezpečí vážné újmy. Skutečnosti prezentované v této souvislosti žalobcem ani po zohlednění shromážděných podkladových informací o zemi původu netvoří logický předpoklad vystavení osoby žalobce riziku pronásledování či skutečného nebezpečí vážné újmy pro případ návratu do Turecka.
28. Napadené rozhodnutí považoval žalovaný za věcně správné, zákonné, přezkoumatelné, jakož i netrpící vadami vytýkanými v žalobě. S ohledem na tuto skutečnost proto žalovaný závěrem navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

29. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
30. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly naplněny podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a c) s.ř.s.
31. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a

Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“ S ohledem na proměškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7.2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet

i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy. v řízení

32. Přednostně se zdejší soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Je-li totiž správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí logicky nelze věcně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tedy obvykle bývá překážkou posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek, což však v daném případě nenastalo.
33. K nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů uvedl Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, SJS 27/0, SP č. 27/1994, že: „Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej případně vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Z odůvodnění správního rozhodnutí musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné účastnické námitky a přihlédl i k námitkám strany druhé. Užití argumenty a úvahy správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.“
34. Při výkladu pojmu „nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu“ vyšel zdejší soud dále i z konstantní judikatury vztahující se k nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí, která je shrnuta např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č.j. 2 As 85/2011 - 170 (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), kde je mj. uvedeno: „K vymezení rozsahu přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí přispěl Ústavní soud, který např. v nález ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, publ. ve Sb.n.u. ÚS, svazek 45, nález 64, str. 77, vyslovil, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z

něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Ústavní soud rovněž v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na nalus.usoud.cz) také konstatoval: „*Soudy jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny.*“ V tomto nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že „... *je-li povinností krajských soudů vyplývající z práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod to, aby se vypořádaly i s námitkami žalobců uplatněnými opožděně, a to z pohledu včasnosti jejich uplatnění, tím spíše je dána povinnost krajských soudů vypořádat se s námitkami uplatněnými v žalobě, tedy řádně a včas.*“ Z konstantní judikatury Ústavního soudu (např. nález ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 3, nález 34, str. 257, a nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 8, nález 85, str. 287) také vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ustanovení § 54 odst. 2 s.ř.s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

35. Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích opakovaně vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Obdobně v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 Afs 53/2007 - 34, bylo vysloveno, že „(...) *je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl.*“ V této souvislosti lze také poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64, v němž se uvádí, že v situaci, kdy „(...) *je část odůvodnění rozsudku krajského soudu, v níž se měl krajský soud vyjádřit ke skutkovým a právním otázkám vyplývajícím z uplatněných žalobních bodů, tvořena z valné části toliko pasážemi převzatými bez dalšího komentáře z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek*

krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů“. Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Také správní rozhodnutí lze považovat za nepřezkoumatelné buď pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Stejně závěry je třeba zásadně vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů.

36. Krajský soud neshledal žádnou z vad, pro kterou by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, ať už pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný). Je pouze na žalovaném, aby námitky či důkazy vypořádal, logicky odůvodnil a argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů.
37. To se ve zde projednávaném případě stalo a soud proto nemůže přisvědčit žalobci ani v jednom z jeho odkazů na vady, které by vedly k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Zdejší soud má za to, že žalovaný zdůvodnil a srozumitelně uvedl, co ho vedlo k závěru napadeného rozhodnutí.
38. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak seznatelné, které otázky žalovaný považoval za rozhodné. Vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jež v napadeném rozhodnutí vyslovil žalovaný, je zřetelná. Napadené rozhodnutí proto krajský soud považuje za přezkoumatelné. Ostatně sám žalobce s tímto rozhodnutím polemizuje, což by v případě nepřezkoumatelnosti nebylo možné, a skutečnost, že se závěry žalovaného žalobce nesouhlasí, nutně neznamená, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
39. Ve světle těchto skutečností považuje krajský soud námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí za nepřijatelnou. Přistoupil proto k posouzení podstaty projednávané věci.
40. Ze správního spisu krajský soud zjistil následující skutečnosti. Je v něm založen protokol o pohovoru, Zpráva Freedom House, Turecko 2018 z 22. 2. 2018, Informace irského Dokumentárního centra pro uprchlíky, Turecko Kurdové, leden 2018, z 20. 3. 2018, Informace irského Dokumentárního centra pro uprchlíky, Turecko Alevité, leden 2018 z 20. 3. 2018, Informace OAMP, Turecko – Kurdové, květen 2018, z 9. 5. 2018, Zpráva ARC, Přehled situace v Turecku, listopad 2017 ze dne 16. 4. 2018, Informace Kanadské rady

pro migraci a uprchlíky – Turecko, vojenská služba, leden 2017 z 16. 3. 2017, jakož i další podklady pro vydání rozhodnutí.

41. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel nejen ze skutkového stavu zjištěného žalovaným ve správním řízení, ale přihlédl ve smyslu citovaného čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice též k obecně známým skutečnostem, tzn. aktuální situaci v Turecku (reáliím v zemi původu). Jak k tomuto ustanovení judikoval Nejvyšší správní soud, i za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve vztahu k možnosti uplatňovat nové skutečnosti platí, že lze vznášet pouze takové, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32).
42. Tento postup je však v předmětné věci nezbytný, neboť mezi stranami je nesporné, že žalobce pochází z jihovýchodní oblasti Turecka, konkrétně z oblasti Mersin v pohraničí se Syriskou arabskou republikou. Město Toroslar pak leží z pohledu celkové rozlohy Turecka blízko syrských hranic.
43. Je obecně známou skutečností, že na začátku října roku 2019 došlo k změně v turecko-syrských mezinárodních vztazích, když Turecko provedlo vojenskou invazi do Sýrie s cílem vytvořit v pohraničí bezpečnostní zónu (viz k tomu např. <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kurdove-se-chystaji-na-turky-urady-vyhlasily-vseobecnou-mobi/r~b02a422aea6f11e982ef0cc47ab5f122/>). Je rovněž nesporné, že tureckým nepřitelem jsou kurdské jednotky, které ovládaly tuto pohraniční oblast. Krajský soud má za to, že jde sice o lokální, ale nepochybně mezinárodní ozbrojený konflikt, který se odehrává obecně v oblasti, odkud žalobce pochází.
44. Důsledky této změny okolností pro napadené rozhodnutí, jímž žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana, jsou nasnadě. Jedná se nepochybně o skutečnost, která do značné míry může měnit náhled na situaci Kurdů v Turecku, zvláště pak těch, kteří pocházejí z pohraniční oblasti se Sýrií a jsou politicky aktivní. V první řadě krajský soud poukazuje na to, že pokud žalobce tvrdil, že byl v Turecku pronásledován z důvodu své kurdské národnosti, neboť na Kurdy je podle jeho názoru nahlíženo jako na „teroristy“, je zřejmé, že toto tvrzení žalobce bude třeba podrobit novému právnímu hodnocení z pohledu situace v zemi původu po provedení invaze do Sýrie a shromáždit k tomu relevantní a aktuální informace o současných protikurdských náladách v Turecku. Zvláště je třeba prověřit i možnost, že by Kurdům v určitých případech nebyly vydávány cestovní doklady, tak jak to tvrdil žalobce, a to z důvodu politických a rasových (etnických) předsudků. Toto tvrzení žalobce nebylo v napadeném rozhodnutí vypořádáno dostatečně.
45. Druhá rovina úvahy se týká politického přesvědčení žalobce, který o sobě tvrdil, že je sympatizantem politické strany HDP. Za normální situace by samotné sympatie k tomuto politickému uskupení ještě nezavdávaly důvod k oprávněným obavám, že bude žalobci v případě návratu do vlasti hrozit pronásledování či nebezpečí vážné újmy (viz k tomu

- např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 1. 2016, č. j. 62 Az 7/2015-43). Krajský soud však upozorňuje na to, že jak plyne ze zpráv o zemi původu obsažených ve správním spisu (např. ze zprávy Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018), následkem provedení pokusu o vojenský puč docházelo k represím vůči kurdským politickým elitám, a to nejen na centrální, ale také lokální (samosprávné) úrovni řízení. Jakkoliv žalobce nelze považovat za žádného místního politika a ani politického aktivistu, na základě úvah žalovaného v napadeném rozhodnutí nelze úplně vyloučit, že mohl být terčem policejní zvěle v souvislosti se svou kurdskou národností a politickými postoji.
46. Lze dále předpokládat, že nedávná turecká ofenzíva v Sýrii zaměřená proti kurdským jednotkám ještě prohloubila tlak vůči Kurdům žijícím v syrském pohraničí, jakož i politický nátlak proti politickým stranám, které mají prokurdskou orientaci (zejm. HDP). K tomu lze poukázat kupř. na veřejně dostupné informace <https://svet.sme.sk/c/22260957/styroch-starostov-tureckych-miest-zadrzali-pre-vazby-na-kurdov.html>. O vlivech turecké invaze na kurdské obyvatelstvo na druhé straně hranice pojednává také kupř. článek slovenského právního teoretika Branislava Fábryho „Turecká ofenzíva a osud Kurdov v Sýrii“ (přístupné na <http://casopisargument.cz/2019/10/16/turecka-ofenziva-a-osud-kurdov-v-syrii/>).
47. Dále je třeba zmínit, že v nedávné době krajský soud posuzoval případy několika kurdských žadatelů o azyl pocházejících z Turecka (viz k tomu rozsudky vydané ve věcech vedených pod sp. zn. 41 Az 20/2018, 41 Az 22/2018, 41 Az 15/2019, sp. zn. 33 Az 19/2018 a sp. zn. 33 Az 20/2018). V těchto věcech krajský soud zaujal názor, že obecně vzato Kurdové v Turecku nejsou pronásledováni z azylově relevantních důvodů, což samozřejmě nevylučuje, že v individuálních případech politických exponentů prokurdsky orientovaných stran může být situace odlišná, a ani turecko-syrský konflikt nemá povahu ozbrojeného konfliktu. V tomto ohledu se však situace změnila, jak již zdůvodněno, a žalovaný je povinen vyhodnotit, jaký efekt má změna situace v Turecku na postavení kurdského etnika. Některé z uvedených kauz se navíc liší v podstatných skutkových ohledech od nyní posuzované věci, a to zejm. místem původu žadatele o azyl na tureckém území. Krajský soud tedy nyní svým rozhodnutím v předmětné věci reflektuje změnu situace a individuální znaky této kauzy (zejm. původ žalobce z širší krizové oblasti turecko-syrských hranic).
48. Krajský soud tedy dospěl po přezkumu napadeného rozhodnutí zejm. ve světle nových událostí v regionu syrsko-tureckých hranic k závěru, že žalovaný je povinen nově vyhodnotit příběh žalobce z hlediska aktuálních a relevantních informací o situaci v Turecku a zabývat se otázkou možného pronásledování žalobce (§ 2 odst. 4 zákona o azylu ve spojení s § 12 písm. b) téhož zákona), jakož i rizikem vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu) v případě jeho návratu do vlasti, resp. města, odkud pochází.

V. Závěr a náklady řízení

49. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

50. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
51. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšný žalobce o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádal a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by mu nějaké náklady vznikly. Žalovaný byl v řízení neúspěšný. Proto krajský soud rozhodl, že se náhrada nákladů řízení nepřiznává žádnému z účastníků (výrok II.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 21. července 2020

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.